

Musikoplevelser i Offerdal - Jämtland 2006.

I Jämtland hører landskab og musik sammen og har den samme skønhed i sig. Den følelse blev tydelig for os, da min ledsagerske Irene Stage og jeg deltog i Offerdals Spelmansstämma i sommer.

Særlig stor blev den fornemmelse, da vi deltog i et arrangement af den til lejligheden genopståede spillemandsgruppe "Leikstulaget", som består af otte spillemænd.

I gruppen er bl. a. så kendte spillemænd som Olle Simonsson, Ville Roempke og Richard Näslin, som alle har lært at spille af de gamle spillemænd i området.

I anledning af at det er tredive år siden, gruppen blev dannet, havde de arrangeret en rundtur i Offerdal sogn til de steder, hvor disse spillemænd boede.

På hvert sted fortalte de om deres oplevelser med dem og spillede deres musik, som jeg optog på minidisc.

Turen startede i Kaxås og så kørtes der til de forskellige steder i en bus.

Første stoppested var Finnsäter, hvor vi hørte historier om Pe Ersä (Per Eriksson) og Erik Nirsa (Erik Nilsson), og deres musik blev spillet.

Næste stoppested var Stavre, hvor Ante Falk havde boet. Hans bror Olle Falk boede i det nærliggende Könsta. De havde dog ikke det bedste forhold til hinanden, og vi fik det indtryk, at især Olle Falk var ret stridbar. En forskellighed i temperament, der ifølge Irene også senere fremgik af undervisningen på det efterfølgende musik- og dansekursus i Föllinge.

I Stavre var det dejligt her at høre Leikstulaget spille én af mine favoritpolska'er: "Polska efter Ante Falk". Klik ⇒ http://verner-dans.dk/polska_e_ante_falk.htm.

.

Ved Offerdal Hembygdgård uddeltes årets Lapp-Nils-medalje, som i år gik til Olle Simonsson og hans datter for deres indsats for folkemusikken. Ved Hembygdgården var der udover stor deltagelse også journalister og lokalradio tilstede. Her blev bl.a. undertegnede interviewet om mit syn på musikken i Jämtland. Senere så jeg et foto i Länstidningen i en artikel "En nostalgitrip med Leikstulaget". Under billedet står: "Okänd entusiast med bandspelare dokumenterer".

Næste formiddag var der i Offerdal kirke konfirmationsmesse med folketonen, hvor spillemændene spillede gribende smukt til nogle ritualer, der ikke anvendes i danske kirker.

Forbilledet for dem alle var den legendariske spillemænd Lapp-Nils, der levede fra 1804 til 1870. Gennem hans musikalske begavelse, teknik og bueføring fik spillemandsmusikken en stor fornyelse.

Vi besøgte hans torp "Storsvedet" i Öhnet, hvor han boede de sidste 22 år af sit liv.

Historien fortæller, at han i en religiøs vækkelse gravede sin violin ned. Andre mener, at Lapp-Nils som handelsmand nu nok kendte værdien af sin kære violin, selvom den blev betragtet som et redskab for synd og evig fortabelse.

På torpet står stadig et enkelt træhus tilbage fra hans tid, og ved et arrangement her spillede en stor gruppe børn Lapp-Nils polska'er i det fri. Jämtpolska'er der altid har lokket til dans.

Det påfaldende ved landskabet i Jämtland er det brede udsyn og åbne vidder, der igen udvider sig i nye horisonter. Det slog os så smukt landskabet var alle de steder, hvor spillemændene havde boet.

Deres musik er helt sikkert inspireret af denne skønhed.

"Entusiasten" -

Verner Jensen 9. september 2006.

(Artiklen blev senere bragt på www.spelmansförbundet.se)

Som en reaktion på dette modtog jeg fra Richard Näslin (som er rigsspillemand og ordförande i Heimbygdas spelmansförbund) dette:

"Hej Verner!

Det glæder mig at er vistelse i Jämtland verkar ha varit en positiv upplevelse i flera bemärkelser!

Jag har läst din redogörelse och undrar om jag kan få ta den med i Spelmansförbundets nästa medlemsblad som kommer ut i februari-07? Jag har nu i vart fall sparat den på hårddisken.

Kanske jag kan lägga ut den på vår hemsida: www.spelmansforbundet.se?

Ha det gott i danske landet!

Hälsningar

Rickard"

Efter oplevelsen i Offerdal, tog vi til Föllinge, hvor Irene (Stage) og Kerstin (Backlin) deltog i Föllingeveckans spillekursus.

I foråret 2007 spillede Kerstin og Irene med stor succes den musik, de havde lært i Föllinge i Frederiksberg Folkemusikhus.

I forbindelse med dette havde jeg fremstillet nogle forklarende plancher, hvoraf den ene viste Jämtlands placering på Sveriges-kortet, og på en anden havde jeg skrevet spilleprogrammet med et kort over Offerdal sogn, hvorpå jeg havde markeret, hvor de forskellige spillemænd - der havde lavet den spillede musik - havde boet.

Til orientering sendte jeg dette til Richard Näslin og modtog følgende:

"Hej Verner!

Härmed utser jag dig till Danmarks ambassadör för den jämtländska spelmansmusiken!

Du gör ett bra jobb ur kulturistiska aspekter...Jag skickar informationen vidare..

Mae råkes

Rickard Näslin

Ordförande i Heimbygdas spelmansförbund (och Riksspelman)".

Verner Jensen 18. august 2008.